

Guía Docente				
Datos Identificativos			2015/16	
Asignatura (*)	Integración xurídica e transformacións dos sistemas xurídicos	Código	612847213	
Titulación	Mestrado Universitario en Dereito: Estudos da Unión Europea (plan 2012)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuadrimestre	Primeiro	Obrigatoria	4
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito PúblicoDereito Público Especial			
Coordinación	Sobrido Prieto, Marta	Correo electrónico	marta.sobrido@udc.es	
Profesorado	Mkrtichyan , Artak Oanta , Gabriela Alexandra Pereira Saez, Maria Carolina Sobrido Prieto, Marta Sobrino Heredia, Jose Manuel	Correo electrónico	a.mkrtichyan@udc.es gabriela.oanta@udc.es c.pereira.saez@udc.es marta.sobrido@udc.es j.sobrino@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia "Integración xurídica e transformacións dos sistemas xurídicos", coordinada pola Profesora Marta Sobrido, organízase en dúas partes: I. "Institucións e Dereito da Unión Europea" (materia impartida polo área de Dereito internacional público e Relacións internacionais). Profesora responsable: Marta Sobrido (marta.sobrido@udc.es). II. "Principais transformacións do Dereito actual" (materia impartida polo área de coñecemento de Filosofía do Dereito). Profesora responsable: Carolina Pereira (c.pereira.saez@udc.es) Na impartición desta asignatura poderán participar, como profesores invitados, especialistas doutras universidades.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE 1 Resolución de problemas derivados da unión económica e monetaria
A2	CE 2 Claves da libre circulación de persoas, servizos y capitais
A3	CE 3 Coñecemento dos distintos estatutos xurídicos persoais fundados na nacionalidade
A5	CE5 Coñecemento dos ámbitos materiais nos que existe unha primacía do Dereito da Unión Europea: consumo; Dereito industrial; Dereito da competencia; Dereito de sociedades; Dereito das telecomunicacións; espazo de liberdade, seguridade e xustiza.
A10	CE 10 Coñecemento dos dereitos e deberes das rexións no marco comunitario, así como o carácter evolutivo do proxecto comunitario
A11	CE 11 Coñecemento das vías de participación, nacionais e comunitarias, dos entes subestatais en asuntos comunitarios, con especial atención ao modelo autonómico español
B1	CG1 Coñecemento das institucións da Unión Europea e das vías de acceso ante elas dos cidadáns e das persoas xurídicas
B2	CG2 Coñecemento das áreas xeográficas e dos aspectos materiais nos que se desenvolve a acción exterior da Unión Europea
B3	CG3 Manexo solvente da información sobre a UE e dos portais xurídicos e de información da Unión Europea
B5	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que aporten unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B6	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplas (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B7	CB8 - Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vencelladas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos

B8	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sin ambigüidades
B9	CB10 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en grande medida autodirixido ou autónomo.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
		AI1	
		AI2	
		AI3	
		AI5	
		AI10	
		AI11	
		BI1	
		BI2	
		BI3	
		BI5	
		BI6	
		BI7	
		BI8	
		BI9	
		CI3	
		CI4	
		CI5	
		CI6	
		CI7	

Contidos	
Temas	Subtemas
I. INSTITUCIONS E DEREITO DA UNION EUROPEA	(docencia Area de Dereito internacional público e Relacións Internacionais)
A. Proceso de integración	1. Evolución do proceso de integración europea. 2. Natureza xurídica, obxetivos e competencias da UE 3. Sistema institucional.
B. Sistema institucional	4. Comisión europea 5. Consello da UE 6. Parlamento europeo 7. Tribunal de Xustiza da UE (Tribunal de Xustiza; Tribunal Xeral; Tribunal da Función pública). 8. Consello europeo 9. Órganos consultivos: Comité económico e Social europeo; Comité das Rexións. 10. Defensor do Pobo europeo

C. Ordenamento xurídico da UE. Aplicación interna nos Estados.	11. Dereito orixinario 12. Dereito derivado 13. Outras fontes 14. Eficacia directa do Dereito da UE 15. Primacía do Dereito da UE sobre los Dereitos internos internos. 16. Execución (normativa e administrativa) do Dereito da UE.
II. PRINCIPAIS TRANSFORMACIONES DO DEREITO ACTUAL	(docencia Area de Filosofía do Dereito)
A. Principais transformacións do Dereito actual: (i) a constitucionalización	1. A constitucionalización dos ordenamentos xurídicos e o neo-constitucionalismo. 2. Os rasgos dos modernos estados constitucionais de Dereito. 3. As repercusións na fisonomía e na operatividade dos sistemas xurídicos: do legalismo ao constitucionalismo. 4. Os retos e problemas da constitucionalización. 5. A constitucionalización como proceso de intensidades diferentes
B. Principais transformacións do Dereito actual:(ii) a superación do marco do Estado	1. Dereito infraestatal, Dereito supraestatal e Dereito «paraestatal». 2. O fenómeno da internacionalización do Dereito: reforzamento do Dereito internacional, converxencia material a nivel internacional no Dereito público e privado. 3. As repercusións sobre a fisonomía e a operatividade dos sistemas xurídicos: o «desbordamento» das fontes do Dereito; a cuestión da incorporación do Dereito internacional ao Dereito estatal. 4. A internacionalización como proceso de intensidades diferentes. 5. Internacionalización e constitucionalización: a converxencia entre ambos procesos.
C. O Dereito da UE no proceso de superación do marco do Estado	1. Perspectivas comunitaristas: o Dereito da UE Dereito da integración. 2. Suxeitos destinatarios do Dereito da UE e soberanía dos Estados. 3. O Dereito da UE como sistema autónomo. 4. A validez da dobre perspectiva: desde un ordenamento e desde a conxunción de ordenamentos ou sistemas. 5. O principio de primacía do Dereito da UE: problemas teóricos. 6. Relacións inter sistemáticas e pluralismo xurídico.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Seminario	A5 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 C3 C4 C5 C6 C7	9	13.5	22.5
Sesión maxistral	A2 A1 A3 A5 A10 A11 B2 B1	30	45	75
Proba obxectiva	A2 A1 A3 A5 A10 A11 B1 B2	2.5	0	2.5
Atención personalizada		0		0
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Seminario	*Calificación* A avaliación das actividades de Seminario representan un 30% da nota final da materia. *Asistencia a clase* Con independencia de cales sexan as calificacións do alumno nas actividades de Seminario (30% da nota final) e na Proba final obxectiva (70% da nota final), é condición indispensable para superar a materia ter un mínimo dun 80% de asistencia as clases presenciais (Sesións maxistrais e actividades de Seminario) de dita materia.
Sesión maxistral	*Asistencia a clase* Con independencia de cales sexan as calificacións do alumno nas actividades de Seminario (30% da nota final) e na Proba final obxectiva (70% da nota final), é condición indispensable para superar a materia ter un mínimo dun 80% de asistencia as clases presenciais (Sesións maxistrais e actividades de Seminario) de dita materia.
Proba obxectiva	*Calificación* A calificación obtida na Proba final obxectiva representa un 70% da nota final da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Seminario	A5 B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 C3 C4 C5 C6 C7	*Calificación* A avaliación das actividades de Seminario representan un 30% da nota final da materia. *Asistencia a clase* Con independencia de cales sexan as calificacións do alumno nas actividades de Seminario (30% da nota final) e na Proba final obxectiva (70% da nota final), é condición indispensable para superar a materia ter un mínimo dun 80% de asistencia as clases presenciais (Sesións maxistrais e actividades de Seminario) de dita materia.	30
Proba obxectiva	A2 A1 A3 A5 A10 A11 B1 B2	*Calificación* A calificación obtida na Proba final obxectiva representa un 70% da nota final da materia.	70

Observacións avaliación

ORGANIZACIÓN DA MATERIA-ÁREAS DE COÑECEMENTO

A impartición e avaliación da materia é responsabilidade de dúas Áreas de coñecemento:

Parte I: Área de Dereito internacional público e Relacións internacionais

Profa. Marta Sobrido (marta.sobrido@udc.es)

Parte II: Área de Filosofía do Dereito

Profa. Carolina Pereira (c.pereira.saez@udc.es)

CÁLCULO DA NOTA FINAL DA MATERIA:

Cada unha das Áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso, na avaliación final, proporcional á súa carga docente:

Dereito internacional público: 75% da nota final.

Filosofía do Dereito: 25% da nota final.

CÁLCULO DA NOTA DE CADA ÁREA DE COÑECEMENTO:

Cada unha das Áreas de coñecemento, á hora de determinar a súa nota, farao do modo seguinte:

30% da nota mediante avaliación de actividades de seminario (en clase, entregas de traballos, ...).

70% restante mediante o exame final.

CONSIDERACION DE "NON PRESENTADO"

O exame final constará de 2 partes, unha por cada Área de coñecemento.

Terán a consideración de "Non presentado" na materia os alumnos que non se presenten ao exame final (a ningunha das dúas partes).

EXAME FINAL

Convocatorias: Xaneiro (aberto a todos os alumnos) e Xullo (aberto aos alumnos que non superaron a materia en xaneiro). As notas do exame de Xaneiro gárdanse para a convocatoria de Xullo. En xullo, os alumnos poden presentarse a unha ou as dúas partes (Dcho internacional público-Filosofía do Dereito) con independencia de si aprobáronas ou non na convocatoria de Xaneiro; si non se presentan en xullo terase en conta a nota de Xaneiro. É dicir, si un alumno preséntase en xullo, terase en conta a nota de xullo (con independencia de que a nota de xaneiro fose superior ou inferior a 5); e si o alumno non se presenta en xullo, terase en conta nótaa xaneiro (con independencia de que a nota fose inferior ou superior a 5).

Identificación: os alumnos deben presentarse debidamente identificados (DNI ou pasaporte); os profesores resérvanse o dereito a non admitir aos alumnos non identificados.

Partes: o exame final constará de 2 partes, unha por cada Área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes para que cada profesor levese a súa parte para corrixir.

Duración: 2 horas. Os profesores resérvanse o dereito a organizar o tempo de xeito individual (un tempo determinado para cada parte) ou conxunta (dúas horas para as dúas partes).

Tipo de exame. Os profesores teñen liberdade para elixir, para cada unha das 2 partes, o tipo de exame que desexe (preguntas de desenvolvemento, preguntas tipo test, caso práctico, ...).

Dispositivos electrónicos. Non se permitirá o uso de ordenadores, teléfonos móbiles, ou similares.

Material de apoio. Non se admite o uso de material (Tratados, textos, ...) de apoio.

Fontes de información

Bibliografía básica	Parte I. INSTITUCIONS E DEREITO DA UNION EUROPEA. Manuais Abellán Honrubia, V.; Vilá Costa, B. y Olesti Rayo, A.: Lecciones de Derecho comunitario europeo, ed. Ariel, 6ª ed., 2011. Díez de Velasco, M. (coord. por JM Sobrino): Las Organizaciones Internacionales, ed. Tecnos, 16ª ed., 2010; temas 26-29. Mangas Martín, A. y Liñán Noguera, D.J.: Instituciones y Derecho de la Unión Europea, ed. Tecnos, 7ª ed., 2012. Textos normativos Sobrino Heredia, J.M.: Recopilación de Textos internacionales y de la Unión Europea, Ed. Netbiblo, A Coruña, 2012. Páxinas web: Páxina oficial da Unión Europea: http://europa.eu/ Parte II. PRINCIPAIS TRANSFORMACIONS DO DEREITO ACTUAL Hartley, T., European Union Law in a Global Context, Cambridge, Cambridge University Press, 2004. Moussis, N., Access to European Union: Law, economics, policies, Rixensart, European Study Service, 2002.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*) A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente de acordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías